

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 527.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796474890112.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

Morpheus: drømmenes gud i gr. myt. - *til Hviile (...) at hviile*: se n.t.s. 150. - *Scen. ult.*: forkortelse for lat.: *Scena ultima*, sidste scene. - *To Jøder*: på komediens tid levede der ca. 350 jøder i Kbh., hovedsagelig indvandret fra Ty; iflg. Chr. V's Danske Lov (1683) måtte de kun opholde sig i landet med særlig tilladelse, og først ved grundloven af 1849 fik de fuld borgerret; udelukkede fra håndværkernes og handelsfolkernes laug ernærede de sig ofte ved småforretninger og pengeudlån; jøderne her udlejer maskeradedragter og teatrcrkostumer. De fleste »ty. jøder« kom opr. fra Østeuropa, hvor deres talesprog var jiddisch (blanding af ty. og hebr.); under generationers ophold i Ty. forstærkedes det ty. element, skønt der stadig var tale om et minoritets- og særsprog (»jødetysk«), som da blev de til Da. indvandrede jøders sproglige særkende - under gradvis optagelse af da. sprogtræk. Det gebrokkne ty, Holberg her lader jøderne tale, er et sådant flere gange blandet indvandrersprog, dog - som alt andet ty. - forståeligt i samtidens Kbh. - *Dat ist doch verfiucht (...) nach Betaling*: det er dog forbandet med de komedianter, når man låner en dragt ud, sender de (den) aldrig tilbage rettidigt, og så må man vente en hel uge på betaling. - *Dat ist wahr (...) handeln*: det er sandt Efraim. Men hvorfor er vi så dumme? Men se en gang. Dèr sidder han og sover med den smukke frakke. Jeg tænkte det nok. Det er uforskammet at behandle lånte klæder sådan. - *Hær Mussier! (...) slaapen*: halløj, min herre! Er det en måde at sove med sådanne klæder? - *Dat bin ich (...) Ephraim*: det er mig. Min herre kender vel Efraim? - *So kenner (...) Mussier*: da (derimod, til gengæld) kender jeg ham, min herre.